

Vi har modtaget en god historie fra Laila Køngerskov.

Hun fortæller om nogle oplysninger, hun har fundet om en brorsøn til hendes mands tipoldefar.

Det drejer sig om Danmarks sidste omstrefende, ”ægte” kjæltring, Casper Madsen eller Kjælle Casper, som man kaldte ham.

Kræ Tænds og An Mari Mæsters fjerde barn, Casper er født den 4. februar 1894 i Møruphus. Det var en tung prygl at slæbe rundt med, når moderen var ude at tigge og dertil kom, at drengen var urolig. An Mari beklagede sig over, at hun ikke kunne lære ham at drikke brændevin, skønt hun kom sukker i – en sådan drik havde ellers, erfaringsmæssigt – en beroligende indflydelse på urolige pattebørn.

Allerede som syvårs dreng kom han ud at tjene i Borris, hvor han skulle vogte et halvhundrede får. En dag, han havde besøg af sin mor, blev han bidt af en hund, men An Mari vidste råd, hun rykkede nogle hår af hunden og

lagde på såret, i overensstemmelse med et gammelt mundheld: Hundhår kan kurere hundsår.

Betegnelsen Kjælle bruger man om én, der var kunster i eller var kåd, og denne egenskab havde Casper rigelig af. Flittig var Casper naturligvis ikke i skolen og han måtte gå til præst i to vintre, inden præsten fandt ham moden til at blive confirmeret, og han opnåede at få ”temmelig godt” for kundskaber og ”nogenledes sædelig” for opførsel.

På et tidspunkt tjente Casper hos Staadtman i Birk. Der var en ondskabsfuld remonte hest, der ville klemme folk, der gik op til den i båsen. Casper var den eneste, der ugenert kunne gå op til den, når han sagde: *De æ Casper!* så var hesten skikkelig. Hemmeligheden var, at Casper tog en syl med, da han første gang gik op til dyret, og da dette havde fået sylen i maven den ene gang, så kendte de to hinanden.

Casper foretrak at strejfe om med sin hund og bjerge føden, som han bedst kunne. På en sådan tur tog hunden en dag i december 1860 en hare på smed Jensens mark i Lundgård. Smeden tog haren fra hunden og hængte den op i smedien. Nu kom Casper og forlangte sig haren udleveret, hvad man nægtede ham. Så bad Casper om en tår vand, og medens man hentede vandet, tog Casper haren og forsvandt. Det blev meldt og da Casper havde gjort sig skyldig betleri, blev han ved Hammerum herreds ekstraret idømt 3x5 dages vand og brød for ran og betleri. Det var hans første dom, men blev ikke den sidste.

Kjælle Casper og hans hund på Sandagerland

På hans vandringssture på heden var han tit i følgeskab med en flok hunde og en eller to kærester. En af hans forretninger bestod i at sælge en hund af god statur, typisk en jagthund. Forretningen var i og for sig OK, hunden var der ikke noget at sige på, den nye ejer var typisk glad for hunden. Der var bare den hage ved det, at en dag når ejeren var ude på jagt, forsvandt den pludselig som dug for solen. En vis Casper havde lagt sig på lur et eller andet sted og stiltfærdigt gjort opmærksom på sin tilstedeværelse, og hunden vidste jo nok, hvor den hørte til.

Han havde det med at gå rundt og besætte huse, igen intet nyt under solen. Fandt han et hus et sted på heden, rykkede han ind med habengut, piger, hunde og børn. Han var ikke sådan at få

ud igen, men en dag kom sognefogeden i Rind ud til ham og bad ham om at fortrække fra et hus han havde

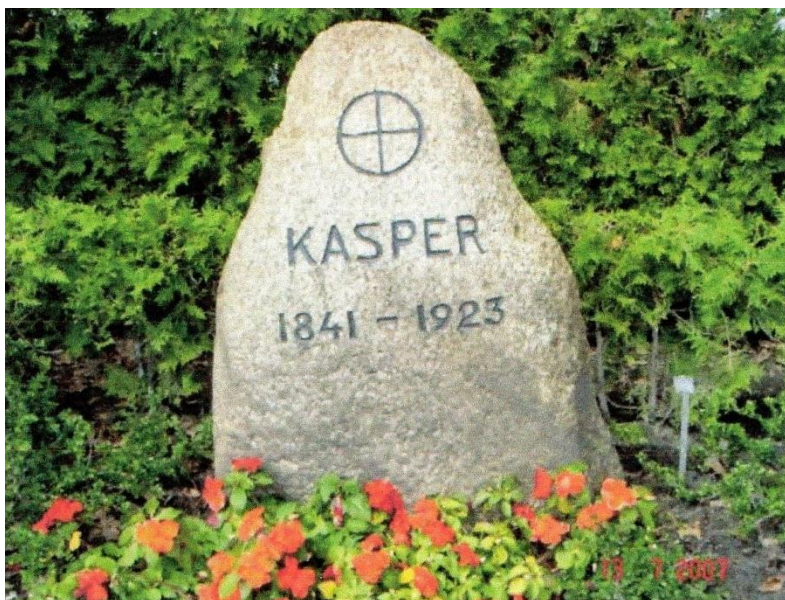
taget i besiddelse. Casper grinede lidt ad ham og spurgte, hvordan han havde tænkt sig at få ham til det. Så foreslog sognefogeden en konkurrence, han pegede på en kæmpe sten der lå foran huset og ville se hvem af dem der kunne løfte den. Her måtte Casper give op, men sognefogeden gik i knæ og løftede stenen en meter. Casper med følge flyttede.

Casper havde også flere kvindebekendtskaber i sit liv. Han havde nemlig både kvinde- og hundetække. Han var, også som gammel, en smuk og velvoksen mand, og én af hans kærester havde måske ret, når hun hævdede, at han var den pæneste karl i Rind sogn.

Når han blev spurgt, hvorledes han kunne få kvinderne til at følge sig lød svaret: *Det er let nok – man skal bare være god ved dem!* Man, så føjede han til: *Ja, de fåsto 'r sæ, di skal jo åsse såmti ha noer håk'!* og det fik de, dog ikke hans sidste ”kone”, for, som han sagde, *de behöwe hun et'.*

Casper døde den 19. august 1923, godt 82 år gammel. Han fik en hæderlig begravelse, men Rinds præst turde dog ikke lægge ham til hvile på selve kirkegården, den ret havde han forskertset, mente man, så han fik sin egen lille niche lige udenfor indviet jord, og der står hans sten den dag i dag.

Disse oplysninger kommer fra bogen, Natmændsfolk og kjæltringe af H.P. Hansen. Bogen indeholder også mange andre spændende historier om Dejbjerg-Kvembjerg folkene og Rind Kjæltringer.

Kjælle Casper blev begravet udenfor kirken. Han fik en pæn begravelse.

(Billederne er fundet på Herning Museum)